

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ НОРМ ЄС В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

А. М. САВЧЕНКО

*Київський національний університет будівництва і архітектури, пр.
Повітрофлотський 31, Київ, asav2509@gmail.com*

Глобальні екологічні проблеми потребують швидкого реагування для їх вирішення. Світова спільнота розуміє потребу в забезпеченні сталого розвитку суспільства. Сталий екологічний розвиток – розвиток суспільства, за якого економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання відбуваються в межах, що визначаються властивістю екосистем до самовідновлення. Україна, чи не найбільше з усіх європейських держав, відчуває на собі негативні екологічні наслідки. Антропогенні чинники найбільше впливають на природне середовище. Війна на українській території призвела до ще більших негативних наслідків. Як і раніше, сьогодні імплементація екологічних норм ЄС в законодавство України є важливим елементом сталого екологічного розвитку.

Україна як активний учасник міжнародних відносин направляє свої зусилля на подолання екологічної кризи на шляху до сталого розвитку суспільства. Після ратифікації Угоди про асоціацію з ЄС (повна назва — Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони) Україна активно розпочала процес імплементації екологічних норм ЄС в законодавство України. Додаток ХХХ Угоди про асоціацію містить перелік із 29 екологічних директив та регламентів, які Україна зобов'язана імплементувати у 8 тематичних сферах. Зазначені сфери охоплюють управління довкіллям та інтеграція екологічної політики в інші галузеві політики; якість атмосферного повітря; управління відходами та ресурсами; якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище; охорона природи; промислове забруднення та техногенні загрози; зміна клімату та захист озонового шару; генетично модифіковані організми [1].

Починаючи з 2017 року проводиться активна політика екологізація законодавства України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС. За цей період були прийняті такі закони України: «Про оцінку впливу на довкілля» від

23 травня 2017р., яким враховуються вимоги Директиви 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на довкілля; «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 р., яким імплементуються вимоги Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм; «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 р., яким визначаються основні стратегічні цілі екологічної політики держави з урахуванням вимог УА, етапи її реалізації та очікувані результати; «Про моніторинг, звітність та верифікацію парникових газів» від 19 грудня 2019 р., розроблений з метою імплементції окремих положень Директиви 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі викидами ПГ [2]; «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами» з урахуванням положень Регламенту (ЄС) № 842/2006 (скасований Регламентом (ЄС) № 517/2014) та Регламенту (ЄС) № 2037/2000 (скасований Регламентом ЄС №1005/2009); «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом», яким запроваджуються правові засади інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом відповідно до Водної рамкової Директиви 2000/60/ЄС.

Наслідками імплементції екологічних норм ЄС в законодавство України стали Основні засади (стратегія) державної екологічної політики на період до 2030 року [3], Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, Концепція реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в Україні.

Звичайно війна внесла свої корективи, але не зупинила процес імплементції. Так, 4 квітня 2022 року міністерство захисту довкілля та

природних ресурсів України затвердило «Методику визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану», з метою в врегулювання питань визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану. В травні 2023 року Кабінет Міністрів України своєю постановою затвердив Порядок ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах, Порядок створення охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України та Порядок здійснення публічного моніторингу земельних відносин та моніторингу ринку земель у його складі, а міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України своїм наказом затвердило Порядок оприлюднення публічної інформації та Критерії з визначення підприємств, установ і організацій, які мають важливе значення для національної економіки в галузі навколишнього природного середовища в особливий період.

Набуття Україною статусу кандидата у члени до ЄС вимагає імплементації всього чинного європейського правового поля. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів створило робочу групу, яка проведе первинну оцінку стану імплементації актів права Європейського Союзу у напрямку захисту довкілля. В аналітичному звіті Єврокомісії щодо спроможності України виконувати умови членства в ЄС в кластері охорони довкілля країна отримала найнижчий бал – 1 з можливих 5. Як повідомляла ЕкоПолітика раніше, Україна виконала 77% євроінтеграційних зобов'язань у напрямку навколишнього природного середовища [4]. Отож, Україна рухається в напрямку інтеграції в єдиний європейський екологічний простір, не зважаючи на постійні перепони.

Література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/AA_Body_text.pdf Дата доступу: 4.10.2023.
2. Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» від 12 грудня 2019р. № 377-IX //Відомості Верховної Ради України, 2020, № 22, ст.150
3. Закон України «Про Основні засади (стратегія) державної екологічної політики на період до 2030 року» 28 лютого 2019р. № 2697-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> Дата доступу: 8.10.2023.
4. Екополітика. Назва з екрану. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/mindovkillya-perevir-it-vidpovidnist-ukrainskogo-ekozakonodavstva-normam-ies/> Дата доступу: 11.10.2023.